

Doporučení k postupu při realizaci nákupů s ohledem na mezinárodní/národní sankční seznamy

I. Obecný úvod k mezinárodním sankcím

Mezinárodní sankce jsou souhrn omezujících opatření, jež mezinárodní společenství (OSN) a EU používají jako nástroj k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti, k ochraně základních lidských práv a k boji proti terorismu.

Jsou přijímány formou rezoluce Rady bezpečnosti OSN (RB OSN), resp. rozhodnutím Rady EU a nařízením Rady EU nebo Evropská komise.

Mezinárodní sankce mohou spočívat např. v omezení obchodu a služeb včetně peněžních služeb a služeb na finančních trzích, v omezení cestování konkrétních fyzických osob, ale i na poli vědeckotechnických styků atd.

V ČR se tedy řídíme **sankcemi, které vydá Česká republika** (jako zákon nebo rozhodnutí/nařízení vlády), **Evropská unie** (jako přímo účinné nařízení), nebo Rada bezpečnosti OSN (které jsou pro Českou republiku transponovány buďto unijním či domácím přímo účinným předpisem).

Neexistuje jeden jediný sankční seznam, situace se neustále vyvíjí - jen za poslední 2 roky došlo k více jak deseti novelizačním sankčních předpisů EU – k březnu 2024 již máme 13. „sankční balíček“.

Odpovědnost

Porušování mezinárodních sankcí soukromými osobami nebo podnikatelskými a jinými subjekty může být postihováno citelnou pokutou, v nejzávažnějších případech i prostředky trestního práva (trestný čin porušení mezinárodních sankcí podle § 410 trestního zákoníku). Je proto třeba, aby každý, kdo udržuje nebo hodlá navázat jakékoli obchodní nebo i jiné styky do „rizikových“ oblastí nebo s „rizikovými“ osobami, **vždy včas ověřil, zda jeho obchodní partner není uveden mezi těmi, s nimiž jsou styky a obchodní vztahy omezeny nebo přímo zakázány.**

Kromě této obecné odpovědnosti je třeba mít na paměti důsledky, které plynou z příp. nedodržení podmínek pro tato prověření dodavatelů, a to v rámci procesů pořizování nákupů hrazených z dotačních titulů, jež jakékoliv další povinnosti pro prověření dodavatelů příp. stanovily.

II. Konkrétně k nákupům na UHK

Pořizuje-li někdo na UHK nákup prostřednictvím Oddělení veřejných zakázek (dále též i jen OVZ), všechny povinnosti ohledně prověření dodavatelů plní OVZ v rámci soutěže.

V ostatních případech² je žádoucí, aby příkazce prověřil dodavatele, od něhož chce dodávky/služby/stav. práce pořídit, neb pro všechny nákupy obecně platí Nařízení Rady (EU) 2014/208 a 269, jejichž přílohami jsou tzv. sankční seznamy se jmény osob, jimž nesmí být nákup proplacen.

¹ V České republice definuje pojem mezinárodní sankce § 2 zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „sankční zákon“).

² Zejm. nákupy tzv. napřímo (VZMR 1), nákupy přes VZMR 2 nikoliv přes OVZ, v souladu s rektorským výnosem č. 15/2022

Za účelem zjednodušení těchto prověřování UHK v roce 2023 pořídila **nástroj na prověření** (českých a slovenských) **právnických osob**³; a sice databázi **CRIBIS**, která po vložení IČ dodavatele zkontroluje, zda dodavatel není na výše zmíněném sankčním seznamu a zároveň zda nejde o tzv. veřejného funkcionáře⁴. Prostřednictvím tohoto nástroje je vyprodukován Report ve formátu .pdf, který by si měl příkazce k objednávce/smlouvě přiložit.

Pro další zjednodušení došlo v roce 2024 k **propojení nástroje CRIBIS s účetním programem Magion** – tedy prověření dodavatele probíhá přímo v Magionu v **modulu objednávky**. Po založení objednávky je potřeba kliknout na ikonu *Funkce* (nahore v levém rohu objednávky), rozbalí se nabídka, následně je třeba vybrat poslední řádek *AML Info Check*, potvrdit *ANO s ověřením partnera* a nechat vygenerovat report. Po zpracování se tento Report o prověření uloží v záložce *Dokumenty* h konkrétní objednávky ve formátu .pdf.

Této funkce tak lze využít pouze v případě objednávek; v případě, že má být uzavřena smlouva, je třeba využít nástroj CRIBIS samostatně, tedy přes odkaz <https://www3.cribis.cz/hyperlink/cert?username=czuhkHL-FF01&language=cs-CZ&output=full&url=/search/aml/subject> (nikoli prostřednictvím systému Magion), neboť smlouva je do Magionu zadávána až po jejím uzavření, zatímco prověření má uzavření smlouvy předcházet.⁵

Celkového hodnocení reportu

Dle instrukcí dodavatele nástroje CRIBIS je třeba při vyhodnocení výsledku postupovat následovně:

1. zelená (ve zdrojích nebyla nalezena žádná shoda podle jména);
2. žlutá (alespoň jedna z prověřovaných osob byla podle jména/názvu subjektu dohledána minimálně v jednom zdroji);
3. červená (alespoň jedna z prověřovaných osob byla podle jména a data narození dohledána v jednom zdroji).

Pokud se objeví červená nebo žlutá barva (křížek v kolečku) znamená to, že v Reportu je nalezena možná shoda. V tomto případě **je třeba zobrazit si *detail subjektu*, u kterého je uvedena červená nebo žlutá barva**, a dále se s konzultací obrátit na Právní oddělení UHK.

Při nákupech z dotačních titulů je třeba vždy naplňovat požadavky poskytovatelů dotací (bez ohledu na doporučení uvedená zde), které jsou s ohledem na prověřování dodavatelů stanoveny v tom kterém dotačním titulu – více viz pokyn prorektora 5/2023.

V případě nákupů, které nebudou hrazeny z dotačních zdrojů financí, je pak na příkazci operace, zda s ohledem na dosavadní spolupráci a znalost původu uvažovaného dodavatele jej bude prověřovat způsobem popsaným výše. V rámci systému Magion je možné využít „seznam prověřených dodavatelů“, který lze zobrazit formou kontrolní sestavy. Každý zaměstnanec má tuto

³ V případě potřeby prověření zahraničního dodavatele prosím kontaktujte p. Ondřeje Bartoně o.barton@crif.com ze společnosti CRIF, toto prověření zajistí (za poplatek).

⁴ Viz právní úprava v zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů a postup stanovený OVZ v dokumentu *02 Doporučení k zamezení střetu zájmů*, který je dostupný v dokumentech pracoviště OVZ na internetových stránkách UHK.

⁵ viz *Návod na prověřování dodavatelů v aplikaci CRIBIS*, dostupný v dokumentech pracoviště OVZ na internetových stránkách UHK.

možnost k dispozici v systému Magion, kdy musí zadat: „*tisk sestav-účetnictví-Sym531 Kontrolní sestava Cribis.*“

V uvedené sestavě pak může vidět seznam dodavatelů, kteří byli v nedávné době kontrolováni někým z UHK a může tak případně využít pro své účely, pokud má toto prověření za dostatečné, zejména z časového hlediska.

Pro úplné vysvětlení je třeba uvést, že povinností UHK je podle uvedeného nařízení **neposkytnout finance někomu, kdo je na sankčních seznamech**. (Není povinnost prověřovat dodavatele, ono prověření je toliko nástroj ke splnění povinnosti neposkytnout finance).

Aktualizace květen 2024, vydalo Ekonomické oddělení a Oddělení veřejných zakázek